

SİVİL TOPLUMUN GELİŞİMİ İÇİN ELVERİŞLİ ORTAM STRATEJİ BELGESİ

HAZIRLANMASINA YÖNELİK ÇAĞRI METNİ

Sivil Toplum Örgütleri (STÖ) için elverişli bir ortam, örgütlerin faaliyet gösterme ve daha fazla büyüme becerileri açısından temel önem arz eder. Devletlerin bu tür bir elverişli ortamı koruma ve böyle bir ortamı oluşturarak sürdüreceği olumlu önlemleri alma görevleri vardır. Dernek kurma özgürlüğü, toplanma özgürlüğü ve ifade özgürlüğü gibi temel hakların yasayla korunuyor olması ve pratikte de saygı görüyor olması elverişli ortamın azami gereğidir. STÖ'ler için elverişli ortam ayrıca,

- Kamu yararı için sivil grupların kayıt yaptırmadan faaliyet gösterebilmeleri, kayıt yaptırmak isteyen grupların ise asgari idari süreçlerle kurulabilmeleri ve nedensiz müdahaleye maruz kalmadan özgürce faaliyet gösterebilmeleri;
- İzin almaları gerekmeden yerli ve yabancı başka grup veya STÖ'ler ile ortaklık ve ağlar kurabilmeleri;
- Faaliyetlerine gönüllü katkısı alabilmeleri ve bireyleri gönüllülüğe teşvik eden yasal ve uygulama ortamının varlığı;
- Mali sürdürülebilirlikleri için yerli ve yabancı kişi ve kurumlardan bağış toplayabilmeleri, kar amacı gütmeyen ekonomik faaliyette bulunabilmeleri, kamu yararı güden çalışmalarında teşvik edici vergi muafiyetlerinden yararlanabilmeleri;
- Politika ve yasa yapım süreçlerine anlamlı ve görüşlerinin dikkate alındığı şekilde katılabilmeleri; yürütme makamlarının politikalarını ve uygulamalarını izleyip, gözlemleyebilmeleri ve geri bildirimde bulunabilmeleri ve bu katılım süreçlerini kolaylaştıran mekanizmaların varlığı (örn. Ortak danışma kurulları, STÖ birimleri, konseyler);
- Objektif ve orantılı kriterlere dayanan şeffaf kamu finansmanından yararlanabilmeleri gibi birçok başka önemli hususu içerir.

Sivil toplumun gelişimi için elverişli ortamın iyileştirilmesine yönelik kamu sektörünün sorumluluğu başta stratejik planlama gerektirir. Bu kapsamda, dünyada ve Avrupa Birliği üye ülkelerinde, Çok-yıllı Stratejik Planlar hazırlanmakta ve uygulanmaktadır. Bu politika belgelerinin sivil toplumun aktif katılımıyla hazırlanması kritik önemdedir. Zira STÖ'ler böylece sorunlarının çözümüne ilişkin oluşturulacak ve izlenecek politika süreçlerinin aktif öznesi haline gelirler.

STRATEJİ BELGESİNİN İÇERMESİ GEREKEN İLKELER

1. **Saygı:** Sivil toplum hedeflerini belirler, kararlar verir ve kendi faaliyetlerini planlarken özgür ve bağımsızdır. STÖ'ler ve kamu sektörü politika geliştirme ve uygulamada farklı bilgi, deneyim ve rollere sahiptir. Kamu makamları, STÖ'lerinin bağımsızlığına ve karşılıklı yarara saygı duyar.
2. **Kapsayıcılık ve Çoğulculuk:** Tüm çeşitliliği ve farklılığıyla STÖ'ler kendilerini ifade edebilir, her bireyin konuşma, sesini duyurma ve temsil edilme hakkı vardır ve kamu idaresi bunu sağlamakla yükümlüdür. Azınlık grupları ve marjinalize edilmiş gruplar da dahil, tüm kimliklerin ve çıkarlarının/yararların çeşitliliğine değer verilir ve her çıkar/yarar grubunun kendi adına konuşma hakkı desteklenir.
3. **Eşit muamele ve fırsatlar:** Kamu makamları temel insan haklarının sağlanması amacıyla tüm yurttaşlar için ve farklı kesimlerin ihtiyaçlarını ve yararlarını seslendiren her kesimden STÖ'ler için, eşit fırsatların tanınmasını amaçlar. Her türlü ayrımcılığa karşı durulur ve genel toplumun ortak yaşamına ve sağlanan kamu hizmetlerine adil erişim prensibi benimsenir.
4. **Katılım:** Kamu makamları, yurttaşların çıkarları/yararları ve önerilerini, karar alma ve uygulama süreçlerine dahil etmek amacıyla sivil toplumun politika belirlemeye dahil olmasını destekler. Kamu idaresi, STÖ'lerin eşit sorumluluklarla fiilen katılımlarını ve sivil toplum işbirliği ve gelişiminin sağlanması için politikalar oluşturan ve toplumun gelişimi için gündemi belirleyen tüm makamlarda, kararlara katılım hakkını garanti altına alırlar. Kamu makamları, yurttaşlara en yakın yerel düzeyde anlamlı katılımlarını mümkün kılmak için, politika ve uygulamaya ilişkin kararların mümkün olduğunca yerel düzeyde alındığı, asgari merkezîyetçi bir sistemin mevcut olmasını sağlarlar.

5. **İşbirliği ve Ortaklık:** Kamu makamları ve sivil toplum kendi ilgili alanlarında tamamlayıcı olarak hareket ederler; sivil toplumun kapasitesi ve uzmanlığını toplum yararına kullanabilmek amacıyla kamu idaresi gerekli tüm önemleri alır.
6. **Şeffaflık ve Hesap Verebilirlik:** Kamu çıkarları için çalışan STÖ'ler ve kamu makamları gerçekleştirilen faaliyetler ve kullanılan fonlarla ilgili açık, sorumlu ve hesap verebilir şekilde davranırlar. Devlet ve yerel yönetimler bu prensip doğrultusunda sivil topluma sağlanan kamu finansmanını şeffaf bir şekilde dağıtmayı taahhüt ederken, STÖ'ler de alınan fonların, gerçekleştirilen faaliyetlerin ve elde edilen sonuçların kamu önünde hesabını vermeyi taahhüt eder. Kamu fonları tahsis edilirken, bağımsızlık ve tarafsızlık ilkesi güdülür ve çıkar ilişkilerinin olmaması için gerekli tüm önlemler alınır.
7. **Kaliteli Hizmet:** Hem STÖ'lerin hem de kamu makamlarının ulaşılacak en yüksek standartlarda olması ve faydalanıcıların beklentilerine uygun olmasını sağlayan tüm önlemler alınır.

Aşağıda ismi olan sivil toplum örgütleri olarak, Kıbrıs'ın kuzey kesiminde yukarıda belirtilen ilkelere uygun olarak oluşturulacak bir Çok-Yıllı Strateji Belgesi'nin hazırlanması için çalışma yapma irademizi belirtiyor, aşağıdaki ilkelere sahip diğer tüm STÖ'leri sürece dahil olmaya davet ediyoruz.

STRATEJİ BELGESİNİN HAZIRLANMASI AŞAMASINA KATILIM İÇİN GEREKLİ OLAN İLKELER

- Üyelerine değil toplum yararına faaliyette bulunmayı içeren kuruluş amacına sahip olmak;
- Üyelerinin gönüllülük temelinde çalışıyor olma ve üyelerine ve topluma değer vermek;
- Amaçlarını, kararlarını ve faaliyetlerini belirlemek noktasında bağımsız olmak, herhangi bir siyasi parti veya kamu kurumu tarafından kontrol edilmekten kaçınmak;
- Düşüncelerin, örgütlerin ve amaçların farklılığı ve çeşitliliğini kabul etmek ve saygılı olmak;
- İnsanların katılımını ve gönüllülüğü sivil toplumun temeli olarak görmek, yurttaşlara ve onların gönüllü çabasına değer vermek; insanların ve toplumun ihtiyaç ve yararlarını götmek;
- Sosyal adalet için mücadele vermek ve sosyal adalet ilkelerine uygun olmayan, tespit ettiği yasal veya uygulamaya ilişkin ihlal veya eksiklerin düzeltilmesi için savunuculuk yapmak;
- Kurucularına, üyelerine, paydaşlarına, destekçilerine, fon sağlayıcılarına, bağışçılara ve genel olarak topluma karşı sorumlu ve hesap verebilir olmak;
- Amacı, üyelik şartları, faaliyetleri ve finansmanına ilişkin bilgileri toplumla anlaşılır biçimde paylaşma iradesine ve niyetine sahip olmak, faaliyetlerini şeffaf bir biçimde yürütmek;
- Yeni ve farklılaşmış görüş ve fikirlere açık olmak;
- Ortak amaçları gerçekleştirmek için işbirliğine açık olmak, işbirliği yaptığı kesimlerle açık ve doğrudan iletişim kurmak, alınmış ortak kararlara saygı duymak, yazılı kontratlara ve sözlü anlaşmalara sadık olmak.

Çağrıcı Örgütler:

Envision Diversity, Evrensel Hasta Hakları Derneği, Kıbrıs Türk Diyabet Derneği, Kıbrıs Türk Yöneticiler Derneği, Kuir Kıbrıs, Peace Players – Kıbrıs, POST RI, Sosyal Dönüşüm Merkezi, Yeşil Barış Hareketi

Strateji hazırlanması sürecine katılmak isteyen sivil toplum örgütünün adı:

.....

Kontak Kişi: .....

Kontak telefon no: .....

Kontak e-mail adresi: .....